४. ही पिसे कोणाची?

• वाचा.

मिनूचे घर शेतात होते. ती खेळता खेळता घरापासून खूप दूर आली. तिला दोन पिसे दिसली. तिने ती पिसे उचलली. तिला ती पिसे खूप आवडली.

तिला वाटेत एक कोंबडी दिसली. मिनूला वाटले, ही पिसे नक्कीच कोंबडीची असणार, म्हणून तिने कोंबडीला विचारले, ''कोंबडीताई, कोंबडीताई ही पिसं तुझी आहेत का?''

कोंबडीने पिसांकडे निरखून पाहिले. ''नाही गं बाई, ही पिसं माझी नाहीत,'' असे म्हणून कोंबडी खुराड्यात जाऊन बसली.

'कोणाची आहेत बरं ही पिसं?' असे म्हणत मिनू एका झाडाजवळ आली. तिला झाडावर पांढऱ्या-

करड्या रंगाचे एक कबुतर दिसले. त्याला पाहून मिनूला वाटले, 'याची तर नाहीत ही पिसं?' तिने कबुतराला विचारले, ''कबुतरदादा, कबुतरदादा ही पिसं तुझी आहेत का?'' कबुतर म्हणाले, ''नाही गं बाई, ही पिसं माझी नाहीत.''

'कोणाची आहेत बरं ही पिसं?' या विचारात मिनू पुढे निघाली. समोरून आपला पिसारा सावरत मोर येत होता.

त्याची ऐटदार चाल आणि रंगीबेरंगी लांबसडक पिसारा खूप मोहक दिसत होता. तिने आपल्या हातातील पिसे निरखून बघितली. ही पिसे नक्कीच मोराची नाहीत, हे तिला जाणवले. तरीही तिने मोराला विचारले, ''अरे मोरा, ही पिसं कोणाची आहेत, हे तुला माहीत आहे का?'' मोराने पिसांचे निरीक्षण केले. तो म्हणाला, ''ही तर बदकाची आहेत.''

मिनूला खूप आनंद झाला. तिने मोराला विचारले, ''मला बदक कोठे भेटेल?'' मोराने बदकाचा पत्ता सांगितला. त्याचे आभार मानून मिनू पळतच नदीवर आली. नदीकिनारी दाट झाडी होती. तिने बदकाला हाक मारली.

बदक झाडीतून बाहेर आले. मिनूने त्याच्यासमोर हातातील पिसे धरली आणि त्याला म्हणाली, ''ही तुझी पिसं मला सापडली आहेत. मी तुला शोधत होते. ही घे तुझी पिसं.''

बदकाला मिनूचे कौतुक वाटले. बदक मिनूला म्हणाले, ''मिनू, तू माझी पिसं देण्यासाठी इतक्या दूर आलीस, म्हणून ही पिसं तुझ्याजवळच ठेव. एकदा पिसं गळून पडली, की ती पुन्हा जोडली जात नाहीत. तुला अशीच वेगवेगळी पिसं सापडली तर ती तू सांभाळून ठेव.''

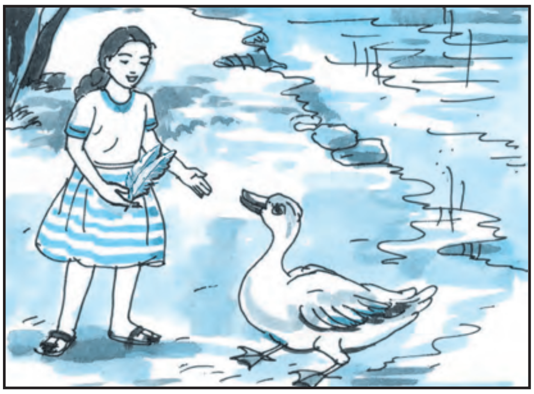

मिनू आनंदाने घरी आली. तिने बदकाने दिलेली पिसे आपल्या वहीत ठेवली.

शब्दार्थ : **दूर** – लांब. **निरखून पाहणे** – लक्षपूर्वक पाहणे. **मोहक** – सुंदर.

स्वाध्याय

प्र. १. उत्तरे सांगा.

(अ) मिनूचे घर कोठे होते?

(आ) मिनू कोणाकोणाला भेटली?

(इ) मिनूला बदकाचा पत्ता कोणी सांगितला?

(ई) पिसे कोणाची होती?

(उ) बदकाने मिनूला काय सांगितले?

प्र. २. रिकाम्या जागी जुळणाऱ्या योग्य पर्यायापुढे '✓' अशी खूण करा.

पिसे सापडल्यावर मिनूला....

(अ) पिसे कोणाची आहेत, हे माहीत करून घ्यायचे होते. ☐

(आ) पिसे घरी न्यायची होती. ☐

प्र. ३. जोड्या जुळवा.

'अ' गट	'ब' गट
(१) बदक	(अ) झाड
(२) कोंबडी	(आ) नदी
(३) कबुतर	(इ) खुराडे

प्र. ४. उदाहरणे वाचा. त्याप्रमाणे लिहा.

उदाहरणे –	घर – घरापासून	गाव –	तळे –
	घर – घराजवळ	पाय –	घरटे –
	खुराडे – खुराड्यात		

A4GYHT

प्र. ५. तुम्हांला शाळेत/वर्गात एखादी वस्तू सापडली तर तुम्ही काय करता?

उपक्रम : तुमच्या परिसरात आढळणाऱ्या विविध पक्ष्यांच्या पिसांचे निरीक्षण करा व त्यांचे आकार, रंग यांची माहिती लिहा.

शिक्षकांसाठी : लिहिताना 'पिसे' असे लिहितात. बोलताना 'पिसं' असा उच्चार करतात, हे विद्यार्थ्यांच्या लक्षात आणून द्यावे. 'पिसं' आणि 'पिसे' ही एकाच शब्दाची दोन रूपे आहेत. े अशा मात्रेऐवजी ं हे चिन्ह वापरले जाते. त्या वेळी या चिन्हाचा उच्चार अनुस्वारासारखा करू नये. विद्यार्थ्यांकडून पाठाचे प्रकट वाचन करून घ्यावे. कोणत्याही एका परिच्छेदाचे श्रुतलेखन करून घ्यावे.